

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   ฤทธิ์ต้านออกซิเดชันและลดความดันโลหิตสูงของสาหร่ายทะเลสีแดง

ผู้เขียน นายอุเทน จำใจ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เภสัชวิทยา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. ชวัช เต๋โสตถิกุล ประธานกรรมการ

รศ.ดร. ดวงตา กาญจนโพธิ์ กรรมการ

รศ.ดร. สมเดช ศรีชัยรัตนกุล กรรมการ

บทคัดย่อ

ฤทธิ์ต้านออกซิเดชันมีบทบาทความเกี่ยวเนื่องกับฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา เช่น ชะลอการแก่ก่อนวัย ด้านการอักเสบ ฤทธิ์ป้องกันหลอดเลือดแข็งตัว และฤทธิ์ต้านมะเร็ง เป็นต้น สาหร่ายแดง (*Gracilaria fisheri* Xiz & Abbott คิวซัน Rhodophyta) พบมากแถบภาคใต้ของประเทศไทย การศึกษาฤทธิ์ต้านออกซิเดชัน และฤทธิ์ลดความดันโลหิตของสาหร่ายแดงที่เก็บจากอ่าวปัตตานี จังหวัดปัตตานี โดยใช้ส่วนสารสกัดด้วยน้ำ พบว่าสารสกัดด้วยน้ำจากสาหร่ายทะเล *G. fisheri* (Aq. G) มีฤทธิ์ต้านออกซิเดชันเมื่อทดสอบในแบบจำลองการขจัดอนุมูล ABTS⁺ อนุมูลซูเปอร์ออกไซด์แอนไอออน และอนุมูลไฮดรอกซิล การป้องกันการเกิดภาวะลิปิดเปอร์ออกซิเดชัน การดูดซับโลหะ และความสามารถในการเป็นตัวให้อิเลคตรอน การหาสารฟีนอลิกใน Aq. G พบว่ามีค่า GAE เท่ากับ 0.28 ± 0.01 กรัม ฤทธิ์ของ Aq. G ในการต้านออกซิเดชันส่วนนี้อาจมาจากสารฟีนอลิกที่มีอยู่ในสาหร่าย Aq. G มีฤทธิ์ลดความดันโลหิตเมื่อทดสอบในหนูขาวที่สลบด้วยไทโอเพนทาล และเหนี่ยวนำให้เกิดภาวะความดันโลหิตสูงด้วย *N*⁰-Nitro-L-arginine methyl ester (L-NAME) ส่วนการทดสอบในหัวใจส่วน atrium ของหนูขาวที่แยกออกจากตัวพบว่า Aq. G สามารถลดอัตราการเต้นและแรงบีบตัวของหัวใจได้ นอกจากนี้ Aq. G ยังมีฤทธิ์ทำให้หลอดเลือดคลายตัว ซึ่งพบได้จากการทดลองในหลอดเลือดแดง aorta ที่แยกออกจากตัวของหนูขาว และเหนี่ยวนำให้

หดตัวด้วยฟีนีลเอพรีนขนาด 10 ไมโครโมลาร์ และโพแทสเซียมขนาดสูง 80 มิลลิโมลาร์ การทดลองที่เหนี่ยวนำให้หลอดเลือดหดตัวด้วยฟีนีลเอพรีน พบว่า Aq. G สามารถทำให้หลอดเลือดที่มีชั้นเอนโดทีเลียมคลายตัวได้ดีกว่าหลอดเลือดที่ไม่มีชั้นเอนโดทีเลียม ผลนี้ได้แสดงให้เห็นว่า Ag. G มีฤทธิ์ขยายหลอดเลือด โดยมีผลต่อทั้งกล้ามเนื้อเรียบ และชั้นเอนโดทีเลียมซึ่งมีบทบาทสำคัญในการทำให้หลอดเลือดคลายตัว ฤทธิ์ของสาหร่ายในการทำให้หลอดเลือดคลายตัวอาจเกิดจากผลยับยั้งการหลั่งแคลเซียมภายในเซลล์ผ่าน α_1 -adrenergic receptors และฤทธิ์ปิดกั้นที่ calcium channel ผลของ Aq. G ในการต้านความดันโลหิตสูงส่วนหนึ่งมาจากผลในการกดการเต้นของหัวใจ และทำให้หลอดเลือดคลายตัว การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของสาหร่ายทะเลสีแดง *G. fisheri* ที่สามารถนำไปเป็นแหล่งสำหรับเป็นสารต้านออกซิเดชันและสารมีฤทธิ์ต้านความดันโลหิตสูง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง และอาจจะมีประโยชน์สำหรับผู้ที่มีความดันโลหิตสูง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Antioxidative and Antihypertensive Activities of *Gracilaria fisheri* Xia & Abbott

Author Mr. Uten Jumjai

Degree Master of Science (Pharmacology)

Thesis Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Tawat Taesotikul	Chairperson
Assoc. Prof. Dr. Duangta Kanjanapothi	Member
Assoc. Prof. Dr. Somdet Srichairatanakool	Member

ABSTRACT

Antioxidative activity has been proposed to play roles in various pharmacological activities such as anti-aging, anti-inflammatory, anti-atherosclerotic and anti-cancer activities. The present study was carried out to examine *Gracilaria fisheri* Xia & Abbott (Division Rhodophyta) which is found abundance in the southern part of Thailand for antioxidative and antihypertensive activities. A red alga *G. fisheri* was collected from Pattani bay, Pattani province and prepared as an aqueous extract. The aqueous extract of *G. fisheri* (Aq. *G*) was found to exhibit an antioxidative activity when subject to various assay including ABTS^{•+}, superoxide anion, hydroxyl radical scavenging, anti-lipid peroxidation, ferrous chelating and reducing power. The Aq. *G* showed the presence of phenolic substances of which the GAE was found to be 0.28 ± 0.01 g. It is likely that the phenolic substances play roles in its antioxidant activity. The Aq. *G* exerts an antihypertensive effect causing hypotension when tested in *N*⁰-Nitro-L-arginine methyl ester (L-NAME) induced

hypertensive rats under thiopental anesthesia. In the isolated rat atrium experiment, the Aq. *G* caused decreases of rate and force of atrial contractions. The Aq. *G* showed a vasorelaxant activity when the contractions of the isolated rat aorta were induced by phenylephrine (10 μ M) as well as by high K^+ (80 mM). In case of phenylephrine-induced contraction, the vasorelaxant effect was greater in the endothelium intact than in endothelium denude aorta. The findings suggest that the Aq. *G* possesses a vasodilating activity which involves its effects on vascular smooth muscle and endothelium, and that the endothelium plays a major role in mediating its vasodilating activity. Inhibition of intracellular release of calcium (via the α_1 -adrenergic receptors system) as well as a calcium channel blocking activity are proposed to be mediated its vasodilating effect. The antihypertensive effect of the Aq. *G* is likely to be due to its cardiodepressant and vasodilating effects. The present study demonstrates that *G. fisheri* could be considered as potential sources for natural antioxidant and antihypertensive principles which will be beneficial as nutraceuticals and cosmeceuticals.